

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 26 november 2021
(OR. en)

14307/21

ESPACE 116
MARE 32
RECH 537
COMPET 864
MI 888
IND 366
ENV 929
EU-GNSS 48
TRANS 703
TELECOM 432
ENER 529
EMPL 516
CSDP/PSDC 607
CFSP/PESC 1141

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	26 november 2021
aan:	de delegaties

nr. vorig doc.:	13843/21
-----------------	----------

Betreft:	Ruimte voor iedereen
	- Conclusies van de Raad (aangenomen op 26/11/2021)

Voor de delegaties gaan in de bijlage de conclusies van de Raad over "Ruimte voor iedereen", die de Raad in zijn 3830e zitting op 26 november 2021 heeft aangenomen.

Conclusies van de Raad over "Ruimte voor iedereen"

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

HERINNEREND AAN HETGEEN VOLGT:

- A. het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie verleent de EU bevoegdheid op het gebied van ruimtevaart¹;
- B. de conclusies van de Raad van 30 mei 2017, getiteld: "Een ruimtestrategie voor Europa"², waarin de Commissie en de lidstaten worden aangemoedigd met relevante actoren samen te werken om de innovatie en ontwikkeling van ruimtetoepassingen, bedrijfsmogelijkheden, bewustmakingsactiviteiten en industriële capaciteit te faciliteren, onder meer voor bedrijven en initiatieven, kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), en starters en doorgroeiende ondernemingen die in die Nieuwe Ruimte actief zijn;
- C. de conclusies van de Raad van 28 mei 2019 met als titel: "De ruimte als katalysator"³, die werden bevestigd tijdens de negende zitting van de Ruimteraad, waarin wordt onderkend dat het ruimtelandschap een grondige transformatie doormaakt, tot wasdom komt en vorm krijgt door nieuwe actoren, zoals nieuwe ruimtevaartlanden en in het bijzonder nieuwe private actoren;
- D. de conclusies van de Raad van 4 juni 2020 met als titel: "De ruimte voor een duurzaam Europa"⁴, waarin de cruciale rol van de ruimtevaart voor duurzame groei op lange termijn, de digitale en de groene transitie wordt onderkend;

¹ Met name artikel 4, lid 3, en artikel 189.

² 9817/17.

³ 9713/19.

⁴ 8512/20.

- E. de conclusies van de Raad van 20 november 2020 getiteld: "Richtsnoeren voor de Europese bijdrage aan de vaststelling van kernbeginselen voor de mondiale ruimte-economie"⁵, die werden bevestigd tijdens de tiende zitting van de Ruimteraad, en waarin wordt benadrukt dat de Europese ruimtevaartsector Europa in staat stelt deel te nemen en bij te dragen aan de mondiale groei van de ruimtevaartconomie;
- F. de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, met als titel: "Actieplan voor synergieën tussen de civiele, de defensie- en de ruimtevaartindustrieën" van 22 februari 2021, waarin wordt benadrukt dat de complementariteit tussen programma's en instrumenten van de Unie op dit gebied moet worden vergroot met het oog op doelmatigere investeringen en doeltreffender resultaten;
- G. de conclusies van de Raad met als titel: "De Nieuwe Ruimte voor de mens" van 28 mei 2021⁶, waarin wordt gewezen op het belang van de Nieuwe Ruimte voor een innovatieve, veerkrachtige en concurrerende ruimtevaartsector van de Unie, de impact ervan op de Europese economie en het potentieel ervan om tegemoet te komen aan de behoeften van de Europese burgers, waardoor de basis wordt gelegd voor een Europese benadering van de Nieuwe Ruimte, en de Commissie en het Agentschap van de EU voor het ruimtevaartprogramma (Euspa) worden opgeroepen om via een actieplan het gebruik van ruimtediensten te bevorderen;

I. Inleiding

1. IS ZICH BEWUST VAN de sociaal-economische voordelen die het ruimtevaartprogramma van de Unie biedt via het gamma aan toepassingen van de Galileo- en Copernicus-diensten; MERKT evenwel OP dat de industriële capaciteiten van de Europese ruimtevaartsector ongelijk verdeeld zijn; ONDERKENT dat in landen die al een grote ruimtevaartindustrie hebben, het aantal kmo's sneller groeit dan in landen waar die niet of slechts in beperkte mate aanwezig is;

⁵ 12851/20.

⁶ 9163/21.

2. STELT VAST dat door de Nieuwe Ruimte, de industriële bedrijfsmodellen in het ruimtevaartecosysteem veranderen, met gevolgen voor het concurrentievermogen van de Europese industrie; ONDERKENT dat de nieuwe ruimte bijdraagt tot de ontwikkeling van nieuwe innovatieve technologieën en verschillende sectoren ten goede komt; MERKT OP dat de ontwikkeling van activiteiten verder in de keten nieuwe zakelijke kansen biedt in alle lidstaten;
3. CONSTATEERT dat de wereld voor veel mondiale uitdagingen staat: klimaatverandering, biodiversiteitsverlies, veiligheidskwesties en de COVID-19-pandemie; BENADRUKT dat de ruimte helpt die te monitoren en dat mitigatiemaatregelen de samenleving veerkrachtiger maakt en beter in staat stelt crises te boven te komen; BEKLEMT het enorme vernieuwend vermogen van startende bedrijven, kmo's en middelgrote beursgenoteerde ondernemingen (midcaps); ONDERSTREEPT dat zij beter in het Europese ruimtevaartecosysteem moeten worden opgenomen, zowel eerder als verderop in de keten, onder meer via grensoverschrijdende samenwerking, om de mondiale uitdagingen van de ruimtevaartsector het hoofd te bieden;
4. ONDERKENT dat de ruimtevaart dankzij de gegevens, diensten en toepassingen die zij verstrekt, in veel verschillende sectoren, zoals mobiliteit, connectiviteit, landbouw, energie, financiën of gezondheid, het leven in de 21e eeuw vergemakkelijkt; ONDERSTREEPT dat de ruimtevaartsector een van de snelst groeiende sectoren in de Unie is; MERKT evenwel OP dat het gebruik en de voordelen ervan beter kunnen worden verdeeld, zodat zij alle burgers, instellingen en bedrijven in de Unie, al naar gelang, ten goede komen;
5. IS ZICH ERVAN BEWUST dat technologische ontwikkelingen in de ruimtevaart en het innovatieve gebruik van ruimtegegevens, -diensten en -toepassingen ook de veiligheid en defensie ten goede komen en bijdragen tot de strategische autonomie van de Unie, met behoud van een open economie;

II. De Europese Nieuwe Ruimte: een aanpak met de nadruk op een gediversifieerd Europees ruimtevaartecosysteem

6. GEEFT ER ZICH REKENSCHAP VAN dat het Europese ruimtevaartecosysteem sterk gediversifieerd is en ruimtevaartcapaciteiten in de verschillende lidstaten uiteenlopen; ONDERKENT dat door de veranderingen die de Nieuw Ruimte in de ruimtevaartsector teweegbrengt, ook lidstaten waar nieuwe ruimtevaartcapaciteit ontstaat, kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van ruimtevaarttechnologieën en toepassingen daarvan; ONDERSTREEPT dat, om zoveel mogelijk voordeel te halen uit de investeringen van de Unie in de ruimtevaartsector, alle belanghebbenden moeten kunnen profiteren van de beschikbare mogelijkheden en moeten kunnen deelnemen aan de ontwikkeling van de ruimtevaartsector en sectoroverschrijdende markten;
7. WIJST OP de aantrekkelijkheid van de ruimtevaartsector voor verschillende belanghebbenden, van grote systeemintegratoren, startende bedrijven, kmo's en midcaps tot universiteiten en onderzoeksinstituten, aangezien ruimtevaarttechnologieën als motor van ontwikkeling en innovatie fungeren; MERKT OP dat door de historische ontwikkeling van de ruimtevaartsector, die Europa een leidende rol in de ruimtevaart heeft bezorgd, activiteiten op specifieke gebieden in de Unie zijn geconcentreerd; CONSTATEERT dat het in het belang van de Unie is te bevorderen dat de deelname aan ruimtevaartprojecten in alle lidstaten eerlijk is verdeeld over verschillende belanghebbenden op basis van hun deskundigheid, hetgeen voor een evenwichtige groei zal zorgen en het ruimtevaartecosysteem concurrerend zal maken; ONDERKENT de inspanningen die de lidstaten en het Europees Ruimteagentschap (ESA) in dit verband hebben geleverd;
8. ONDERSTREEPT het belang van de ruimte voor de strategische autonomie van de Unie, met behoud van een open economie; IS VAN OORDEEL dat de Unie steun moet blijven verlenen aan een autonoom, veilig en kostenefficiënt vermogen om toegang tot de ruimte te hebben, in nauwe samenwerking met haar lidstaten en met het ESA, met name door de Europese lanceerdiensten te benutten voor het ruimtevaartprogramma van de Unie, en mede daardoor de waardeketen hoofdzakelijk in de Unie te houden;

9. BENADRUKT dat het belangrijk is om starters, kmo's, midcaps en onderzoeksorganisaties in de Unie aan te moedigen om deel te nemen aan de ontwikkeling van nieuwe activiteiten;
10. IS INGENOMEN MET het Cassini-initiatief, met de Cassini Seed and Growth Funding Facility in het kader van InvestEU, dat de toegang tot durfkapitaal moet vergemakkelijken, de bedrijfsontwikkeling moet ondersteunen en bedrijven sneller moet laten groeien; BENADRUKT het belang van de inspanningen die Commissie en het Euspa leveren om via Cassini in alle lidstaten het aantal succesvolle starters en doorgroeiers in de ruimtevaartsector te verhogen; laatstgenoemden brengen ruimtevaarttechnologieën en -diensten op de markt en dragen aldus bij aan de opkomst van een Europees nieuw ruimtevaartecosysteem dat ondernemerschap bevordert; WIJST OP de behoefte aan een gecoördineerde aanpak met lopende activiteiten van het ESA die hetzelfde doel nastreven;
11. ONDERSTREEPT dat het van belang is om samen met excellent onderzoek, goede industriële ecosystemen te ontwikkelen en vaardigheden in de lidstaten te bevorderen, door maximaal gebruik te maken van verschillende financieringsregelingen van de Unie voor ontwikkeling, zoals het Europees Sociaal Fonds, NextGenEU, de herstel- en veerkrachtfaciliteit.

III. Naar een groene en duurzame Unie, de digitale transitie, met aandacht voor cyberbeveiliging

12. ONDERKENT de belangrijke rol die ruimtevaart speelt om de omvang van de klimaatverandering in beeld te brengen en te wijzen op de urgentie van maatregelen om de negatieve gevolgen ervan te beperken; BENADRUKT dat de toestand van het klimaat en de biodiversiteit voortdurend nauwlettend in de gaten moet worden gehouden en dat alle bestaande ruimtevaarttechnologieën en downstreamdiensten moeten worden gebruikt om de groene transitie van de economie van de Unie mogelijk te maken; BENADRUKT dat ruimtetoepassingen, -diensten en -gegevens moeten worden ontwikkeld in nauwe samenwerking met de eindgebruikers, de belanghebbenden en de ruimtevaartindustrie in alle lidstaten;

13. ONDERSTREEPT dat de herstel en veerkrachtfaciliteit samen met het Cohesiefonds, het Fonds voor regionale ontwikkeling en het Sociaal Fonds, gebruikt kunnen worden om de ontwikkeling van de ruimtevaartsector in de lidstaten te ondersteunen, aangezien ruimte-infrastructuur, -gegevens, -diensten en -toepassingen helpen aan alle drie de belangrijkste criteria te voldoen, namelijk klimaatactie, een koolstofarme economie en slimme mobiliteit;
14. BENADRUKT dat bestaande en nieuwe expertise op het gebied van verschillende nieuwe disruptieve technologieën, zoals KI, kwantumtechnologie, robotica en blockchain, in de hele waardeketen van de ruimtevaart moet worden geïntegreerd, teneinde zoveel mogelijk waarde voor de samenleving en het bedrijfsleven toe te voegen;
15. VERZOEKT de Commissie de opties te onderzoeken om het in de ruimte gestationeerde wereldwijde beveiligde communicatiesysteem van de Unie te ontwikkelen op basis van bestaande en toekomstige capaciteiten binnen de Govsatcom-component, zonder aan de begroting van het ruimtevaartprogramma van de Unie en aan de uitvoering van de bestaande onderdelen daarvan te raken;
16. BENADRUKT hoe belangrijk het is dat Copernicus succesvol geïmplementeerd wordt, en dat Galileo zijn volledige operationele capaciteit snel genoeg bereikt;
17. MERKT OP dat ontwikkelingen in de ruimtevaartsector, met inbegrip van de nieuwe ruimtevaart, een grote bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van geavanceerde technologie voor cyberbeveiliging in de Unie, en dat een synergetisch gebruik van de onderdelen van het ruimtevaartprogramma van de Unie en andere initiatieven zoals EuroQCI gunstig kan zijn voor de vitale infrastructuur van de lidstaten; NEEMT NOTA VAN het belang van de component omgevingsbewustzijn in de ruimte, met ruimtebewaking en -monitoring, voor de bescherming van de bestaande ruimte-infrastructuur;

18. BENADRUKT dat moet worden gezorgd voor een duurzaam gebruik van de kosmische ruimte, gezien het toenemende aantal ruimtevaartlanden en nieuwe actoren in de ruimtevaartsector, met inachtneming van de toepassing van de VN-Copuos-richtsnoeren voor duurzaam langetermijngebruik van de kosmische ruimte; ONDERSTREEPT dat de ontwikkeling van ruimteverkeersmanagement (STM) op politiek, juridisch en technisch niveau verder moet worden besproken, en dat maatregelen in dat verband nodig zijn; NEEMT NOTA VAN de rol die in het kader van Horizon Europa is weggelegd voor oproepen tot gericht onderzoek en innovatie met betrekking tot STM, alsook van wat mogelijke nieuwe markten voor innovatie kunnen betekenen om een duurzaam gebruik van de kosmische ruimte veilig te stellen;

IV. Prioritaire acties

19. VERZOEKT de Commissie, het Euspa en de lidstaten sterkere banden tussen de ruimtevaartsector en alle andere sectoren te creëren, zodat duidelijk wordt welke rol ruimtevaarttechnologieën, -diensten en -gegevens vervullen bij het voldoen aan verschillende beleidsbehoeften, en kansen ontstaan om samen ruimtevaartecosystemen te ontwikkelen in alle lidstaten die daar belangstelling voor hebben;
20. HERHAALT dat de Nieuwe Ruimte en de rol daarvan in het ruimtevaartecosysteem van de Unie moeten worden ondersteund met een bijpassende aanpak, zoals is uiteengezet in de conclusies van de Raad getiteld "De Nieuwe Ruimte voor de mens", en met de daarin vastgestelde prioritaire acties;
21. VERZOEKT de Commissie en het Euspa om met pragmatische oplossingen de ontwikkeling van ruimtevaartecosystemen in de lidstaten te bevorderen, en wel met bestaand beleid en bestaande programma's op het gebied van ruimtevaart, zoals Cassini of Horizon Europa, alsook om de synergie met bijvoorbeeld het Europees Defensiefonds, het programma Digitaal Europa en de Europese Innovatieraad te versterken;

22. VERZOEKT de Commissie en het Euspa om met diverse activiteiten en door promotie van het ruimtevaartprogramma van de Unie, de samenwerking met de lidstaten te intensiveren; MERKT OP dat de lidstaten bewuster moeten worden gemaakt van alle instrumenten van de Unie die voor de financiering van ruimtevaartprojecten beschikbaar zijn, zoals Horizon Europa, het Fonds voor regionale ontwikkeling, het Cohesiefonds, InvestEU, de herstel- en veerkrachtfaciliteit, toegang tot risicokapitaal en innovatiepartnerschappen via financiering van de Europese Investeringsbank; NEEMT ER NOTA VAN dat steun aan de lidstaten ook dienstig is om ruimtevaarttechnologieën, gegevens en diensten te integreren in het nationale industriebeleid, nationale operationele programma's en nationale plannen voor herstel en veerkracht;
23. VERZOEKT de Commissie zich over de regelgevings- en normalisatiekwesties ter zake te buigen zodat de ruimtediensten van de Unie ingang vinden, passende maatregelen te nemen en, waar mogelijk, de lidstaten te steunen bij het creëren van een gunstig juridisch kader voor het gebruik van Europese ruimtegegevens en -diensten; VERZOEKT het Euspa om, binnen de grenzen van zijn mandaat, de Commissie te ondersteunen bij normalisatie- en certificeringsactiviteiten.
-